

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
V BRNĚ

PŘEHLED VÝZKUMŮ
1993-1994

ISSN 1211-7250

BRNO 1997

381 ch. n. 1992
382

250,-

S 9395458

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1993-1994

Vydává: Archeologický ústav AV ČR Brno
Královopolská 147, 612 00 Brno
E-mail: ps@isibrno.cz

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Tejral, DrSc

Redakce a příprava pro tisk: Mgr. Patrik Červák, Mgr. Balázs Komoróczy,
Ing. Petr Škrdla

Na titulním listě: Rekonstrukce skládané dýky z Maref

Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna

Náklad: 400 ks

Publikace neprošla redakční ani jazykovou úpravou

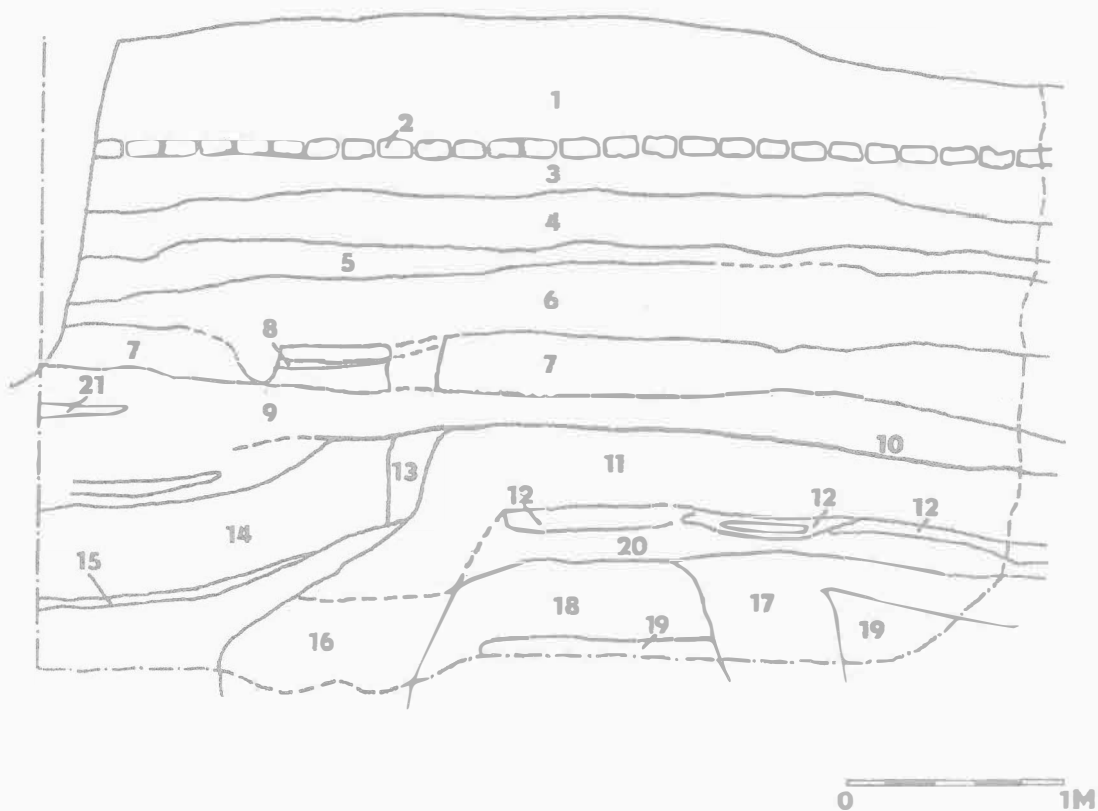
© 1997 by the Authors

All rights reserved

AÚ AV ČR Brno, Královopolská 147, 612 00

Jak vyplývá z nálezové situace, nacházely se předlokační Pohořelice v nejbližším okolí kostela, který je v písemných pramenech připomínán i s farou k roku 1222, a datování požárové destrukce koresponduje s událostmi po bitvě na Moravském poli.

Evženie Klanicová, Regionální muzeum Mikulov

Obr. 1 Dokumentace profilu na náměstí v Pohořelicích (okr. Břeclav)

1: suť, 2: cihlová podlaha, 3: žlutá písčité pod podlahou, 4: černý půdní horizont, 5,6,7,9: zavážkové vrstvy, 8: ohniště, 10: vrstva uhlíků, 11: požárová destrukce, 12,13,14: dorovnávací žluté vrstvy, 15: uhlíky, 16: druhotná výplň zahloubeného objektu, 17: výplň objektu, 18: pohřbený půdní horizont, 19: podloží, 20: vrstva planýrky, 21 maltová čocka

Resumé:

Pohořelice (Bez. Břeclav). Intravilan der Gemeinde. Mittelalter. Dokumentation des Profils.

POHOŘELICE (okr. Břeclav).

Mlýnská ulice. Středověk. Záchranný výzkum.

Při hloubení rýhy pro kanalizaci hluboké 3 m u školy na Mlýnské ulici byly prořaty kulturní vrstvy a kruhová jáma o průměru 3.1 m zasahující do větší hloubky. Nálezy datují osídlení do 14. až 15. stol.

Josef Unger, ÚAPP Brno

Resumé:

Pohořelice (Bez. Břeclav). Mlýnská Strasse. Mittelalter. Rettungsgrabung.

POHOŘELICE (okr. Břeclav)

Němčické pole. Novověk. Zjišťovací výzkum.

Leteckou prospekci byl již roku 1992 zjištěn v trati "Němčické pole" 2 km jihozápadně od Pohořelic útvar lichoběžníkovitého půdorysu o rozměrech 110 * 60-80 m. Řezem provedeným roku 1994 byla prokázána existence příkopu širokého 2.1 m a zahloubeného 1.2 m do písčitého podloží. Ojedinelé nálezy v zásypu jsou novověkého stáří. Na listu mapy číslo 102 prvního vojenského mapování z let 1764-1768 je v těchto místech vyznačeno uprostřed polí zalesněné místo na obdélníkovém půdorysu s nápisem "Remisz".

Miroslav Bálek - Josef Unger, ÚAPP Brno

Resumé:

Pohořelice (Bez. Břeclav). „Němčické pole“. Neuzeit. Vorläufige Sondierung.

PROSETÍN (okr. Žďár nad Sázavou)

Dům čp. 25. Tvrz. Povrchový průzkum.

Přestože bývá prosetínská tvrz často uváděna v odborné a vlastivědné literatuře, její poloha nebyla dosud známa. Není o ní zmínka ani v příslušném díle Vlastivědy moravské, ačkoliv pozůstatky se dosud dochovaly a také tradice je mezi lidmi dosud živá.

V písemných pramenech se sídlo připomíná až r. 1610 spolu s dvorem, pivovarem, mlýnem, rybníkem, sady a chmelnicemi (ZDO III, 571). V uvedeném roce ji získal Bedřich Drahanovský z Pěnčína. Avšak již r. 1631 při odhadu zkonfiskovaného kunštátského panství se uvádí jako pustá a "zkažená" (Hosák 1931, 216), stejně jako r. 1635 při prodeji kunštátského panství Jindřichu Šlikovi (ZDB III, 409). Později o ní nejsou zprávy. Již r. 1406 se sice po Prosetíně píše příslušník nižší šlechty Blažej řečený Racek z Prasetína a v r. 1486 Jan Černý z Prosetína a Čtyř Dvorů, jejich sídlo je však nutno hledat jinde.

Zbytky tvrze se v podobě dvou valeně zaklenutých sklepních prostor dochovaly pod JV nárožím domu čp. 25. Její další, dnes nepřístupné části jsou situovány mimo současnou zástavbu pod asfaltovou cestou k evangelickému kostelu z r. 1781. Od uvedených prostor jsou odděleny na sucho kladenou kamennou zídou. V jižním sklepe jsou zachovány zbytky nízké, segmentem zaklenuté chodby, asi 2 m od ústí zasypané. Zřejmě pozůstatek tradované podzemní únikové chodby. Dvůr a pivovar situuje místní tradice do míst sousedních domů čp. 23 a 22. Za uvedenými domy vedle hřbitova je dosud zbytek mohutné hráze. Sem je umístěn rybník, citovaný v zápise z r. 1610.

Celkově se tvrz svým charakterem a těsným zapojením do organismu hospodářského dvora blíží sídlům z období přelomu 16. a 17. století, sloužících převážně jako obydlí správy dvora, v našem případě si uchovávala částečně svou residenční funkci. Její vznik je možno datovat do r. 1590, kdy postoupila majitelka kunštátského panství Johanna Eva z Lichtenštejna Prosetín jako zvláštní statek Mikuláši Matyášovskému z Matyášovic. Již r. 1622 však Prosetín opět náležel ke kunštátskému dominiu a tehdy ztratila tvrz své opodstatnění. Její zbytky zřejmě zanikly při výstavbě kostela a budování přístupové komunikace k němu. Jak napovídají dnes zapomenuté názvy tratí, známé ještě v polovině 18. stol. (Tenora 1903, 140) a